

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA NA LEKCJACH JĘZYKA POLSKIEGO POZIOM PODSTAWOWY I POZIOM ROZSZERZONY

I. OGÓLNE ZASADY OCENIANIA

1. Każda ocena wystawiona przez nauczyciela powinna być uzasadniona w formie pisemnej lub ustnej. Takim uzasadnieniem jest również ustalona punktacja za testy, sprawdziany czy dyktanda. Także ustne odpowiedzi powinny być opatrzone komentarzem zawierającym informacje o plusach i minusach wypowiedzi.
2. Każdy sprawdzian, praca klasowa poprzedzone są zapowiedzią udokumentowaną wpisem w dzienniku (**z tygodniowym wyprzedzeniem**).
3. Nauczyciel jest zobowiązany do sprawdzenia i ocenienia pracy pisemnej w ciągu 14 dni (wyjątek stanowią dłuższe wypracowania, których sprawdzenie może zająć 21 dni). Wszystkie prace pisemne przechowywane będą do 7 dni od końca roku szkolnego.
4. Kartkówki mogą, ale nie muszą być zapowiedziane; mogą obejmować materiał z 2 ostatnich lekcji lub być **formą sprawdzenia znajomości lektury**.
5. Oceny z form pisemnych (prac klasowych, testów i sprawdzianów, kartkówek) uczeń może poprawić **jednorazowo** w ciągu dwóch tygodni od otrzymania oceny, w terminie ustalonym przez nauczyciela oraz formie przez niego określonej. Poprawiona ocena (oznaczona w dzienniku literą „p”) **zastępuje ocenę pierwotną i posiada tę samą wagę**.
6. Jeśli uczeń nie uzyskał oceny wyższej od poprawianej, nauczyciel wystawia ocenę niższą lub równą z poprawianą.
7. Jeżeli uczeń **nie usprawiedliwił nieobecności** na zapowiedzianej formie sprawdzenia wiadomości i umiejętności w terminie tygodnia od powrotu do szkoły po nieobecności, może pisać zaległą formę tylko jeden raz w terminie wyznaczonym przez nauczyciela i **nie ma możliwości poprawy otrzymanej oceny**.
8. **W przypadku stwierdzenia niesamodzielnej pracy**, podczas form sprawdzających, uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
9. Uczeń ma obowiązek zaliczyć wszystkie formy sprawdzania wiedzy/ umiejętności przewidziane dla całej klasy/ grupy w wyznaczonym przez nauczyciela terminie i w określonej przez nauczyciela formie, w przeciwnym wypadku nauczyciel wpisuje „nz” (tj. nie zaliczono) w e-dzienniku i bierze pod uwagę brak zaliczenia poszczególnych form przy wystawianiu oceny śródrocznej i rocznej. **Brak zaliczenia form sprawdzających skutkuje obniżeniem oceny śródrocznej i rocznej lub brakiem klasyfikacji z danego przedmiotu**.
10. Prowadzenie **zeszytu przedmiotowego** oraz systematyczne redagowanie notatek z lekcji jest obowiązkowe.
11. Obowiązkiem jest również **noszenie podręcznika i tekstów lektur szkolnych** (przygotowanie do lekcji).
12. W semestrze uczeń może otrzymać (minimalnie) 5 ocen za różne formy aktywności, np. 2 prace klasowe (sprawdziany) i 3 inne formy.
13. W klasie maturalnej (trzeciej/czwartej) zostaną przeprowadzone lekcje powtórzeniowe z zagadnień z klas I-III/IV. Terminy powtórek oraz szczegółowe wymagania zostaną wcześniej podane. Podsumowaniem pracy ucznia może być napisanie sprawdzianu.

14. Uczeń ma prawo zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (ich ilość ustala nauczyciel) bez konsekwencji niedostatecznej oceny. Jeśli nie zgłosi nieprzygotowania przed lekcją, a zostanie zapytany, może otrzymać ocenę niedostateczną.

15. **Prawo to nie obejmuje zapowiedzianych lekcji powtórzeniowych.**

16. **Prawo to nie dotyczy wypracowań domowych.** Zgłoszenie nieprzygotowania nie zwalnia także z obowiązku **pisania sprawdzianów, kartkówek czy prac klasowych** w danym dniu.

17. Niewykorzystana „szansa” nie przechodzi na drugi semestr.

18. Za aktywny udział w lekcji (wkład merytoryczny) uczeń otrzymuje do dziennika plus (+). Plusy zamieniane są na oceny:

6 plusów – celujący

5 plusów – bardzo dobry

4 plusy – dobry

19. Sprawdziany, prace klasowe oraz inne formy sprawdzenia wiedzy i umiejętności przewidziane dla całej klasy są obowiązkowe. Brak zaliczenia tych form skutkuje obniżeniem oceny rocznej/ śródrocznej lub brakiem klasyfikacji z przedmiotu.

20. Sposób wystawienia oceny śródrocznej i końcoworocznej został opisany w wewnętrznych zasadach oceniania (statucie) – zarówno w zakresie podstawowym, jak i rozszerzonym.

II. OBSZARY AKTYWNOŚCI UCZNIWA

Na lekcjach języka polskiego oceniane będą następujące obszary aktywności uczniów:

1. Kształtowanie języka przedmiotu – sprawdzanie stopnia zrozumienia podstawowych pojęć.
2. Rozwiązywanie problemów.
3. Aktywność (kreatywność) na lekcjach.
4. Przygotowanie do lekcji (wykorzystanie wskazanych materiałów).
5. Praca domowa.
6. Praca w grupie.
7. Stosowanie wiedzy przedmiotowej w sytuacjach praktycznych.
8. Praca projektowa.
9. Aktywność dodatkowa, pozalekcyjna (konkursy, warsztaty).
10. Poszukiwanie, porządkowanie i wykorzystywanie informacji z różnych źródeł.

III. PROPONOWANE NARZĘDZIA OCENIANIA

1. Formy ustne:

- odpowiedzi
- analiza przekazów medialnych (słownych, ikonicznych, audiowizualnych)
- udział w dyskusji (argumentowanie, wnioskowanie, negocjowanie)
- prezentacja efektów pracy z komentarzem
- recytacja
- inscenizacja*

2. **Formy pisemne:**

- prace klasowe (wypracowania), sprawdziany (literackie, gramatyczne), dyktanda, testy, kartkówki
- zadania domowe w formie ćwiczeń (np. gramatycznych, ortograficznych, kart pracy)
- wypracowania dla czteroletniego liceum

- recenzja, sprawozdanie, rozprawka, przemówienie, wywiad, charakterystyka; streszczenie, notatka, parafraza, plan kompozycyjny i dekompozycyjny – **SP**
- uzasadnienie, komentarz, głos w dyskusji; protokół, opinia, zażalenie; definicja, hasło encyklopedyczne, notatka syntetyzująca, plan kompozycyjny i dekompozycyjny tekstów o charakterze argumentacyjnym; streszczenie, parafraza; wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, referat, szkic interpretacyjny, szkic krytyczny – **LO**
- wypracowania dla trzyletniego liceum
- recenzja, sprawozdanie, rozprawka, przemówienie, wywiad, charakterystyka; streszczenie, notatka, opis dzieł sztuki, życiorys, list motywacyjny, podanie, CV - **G**
- uzasadnienie, komentarz, głos w dyskusji; protokół, opinia, zażalenie; definicja, hasło encyklopedyczne, notatka syntetyzująca; streszczenie LOGICZNE, parafraza; wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, referat, szkic interpretacyjny, szkic krytyczny, przemówienie – **LO**
- wnioski z lekcji, lektury, itd.
- karty pracy, mapy pamięci
- inne – ustalone z uczniami

3. **Formy praktyczne:**

- przygotowanie i przeprowadzenie fragmentu lekcji
- aktywność na lekcji
- realizacja projektów (np. gazety, słownika, prezentacji multimedialnej, plakatu)
- praca w grupie
- karty dydaktyczne (pomoce dydaktyczne – np. mapy pamięci)

4. **Inne formy:**

- karta obserwacji ucznia
- karta samooceny ucznia

5. **Zeszyt przedmiotowy**

Formy te obejmują wiedzę i umiejętności wymagane w zakresie podstawowym oraz w zakresie rozszerzonym.

IV. KRYTERIA OCENIANIA (umiejętności szczegółowe)

Kształtowanie języka przedmiotu

- rzeczowość wypowiedzi
- odwoływanie się do wiedzy przedmiotowej
- włączanie terminologii, pojęć (języka przedmiotu) do swojego słownika, do mowy potocznej (w sytuacjach typowych i nietypowych)
- rozumienie dosłownego i przenośnego znaczenia słów i stosowanie w sytuacjach praktycznych
- poprawne stosowanie podstawowych pojęć
- zbieranie, uogólnianie, porównywanie wiadomości i wyciąganie wniosków

Rozwiązywanie problemów

- właściwe rozpoznanie i zdefiniowanie problemu
- analizowanie wszystkich aspektów zagadnienia (problemu)
- zaplanowanie rozwiązania
- zaproponowanie różnych wariantów rozwiązania problemu (opisowo, graficznie)
- uogólnianie, porównywanie i wyciąganie wniosków
- oryginalność rozwiązania
- wykorzystanie poznanej wiedzy

- klarowność przedstawienia stanowiska grupy, uzasadnianie
- atrakcyjność prezentacji i przekonująca forma
- wyraźny wstęp, rozwinięcie, zakończenie prezentacji
- czas prezentacji

Aktywność na lekcjach

- udział w rozmowach i dyskusjach
- współpraca z zespołem
- udzielanie pomocy kolegom
- inicjatywa (własne propozycje, pytania)
- reakcje na polecenia nauczyciela
- samodyscyplina
- zainteresowanie tematem, przebiegiem lekcji
- inwencja twórcza

Przygotowanie do lekcji

- orientacja w bieżącym materiale
- wykorzystanie wskazanych materiałów źródłowych
- przygotowanie zadań domowych niezbędnych w realizacji kolejnych tematów

Praca domowa

- prawidłowe wykonanie
- samodzielność w wykonaniu zadania
- stopień zrozumienia zadania
- zastosowanie wiedzy przedmiotowej
- oryginalność

Praca w grupie

- aktywne uczestnictwo w pracy zespołu
- aktywne słuchanie innych
- tolerancja wobec wartości i poglądów innych osób
- pomoc innym
- modelowanie zachowania innych w grupie
- umiejętność „wchodzenia” w różne role
- korzystanie z pomocy innych osób
- podporządkowywanie się poleceniom
- umiejętność dyskusowania, negocjowania
- przestrzeganie kultury języka i dyskusji
- twórczy wkład (argumenty, pomysły)
- współodpowiedzialność

Praca projektowa

- stopień zaangażowania w wykonanie projektu grupowego
- uogólnianie, porównywanie, wyciąganie wniosków
- wykorzystanie różnych źródeł informacji
- dobór odpowiednich środków, technik pracy
- estetyka wykonania projektu
- wartościowanie – własna ocena
- sposób prezentacji

Recytacja (wierszy, prozy)

- stopień opanowania treści
- odpowiednia intonacja i modulacja głosu
- właściwe tempo wypowiedzi, przestankowanie, akcentowanie, artykulacja, dykcja
- interpretacja głosowa tekstu (walory artystyczne)

Aktywność pozalekcyjna, dodatkowa

- udział w konkursach przedmiotowych
- wykonanie dodatkowych prac w czasie pozaszkolnym

- dobrowolne działania na rzecz innych
- zdobywanie wiadomości wykraczających poza program nauczania

Wykorzystywanie informacji z różnych źródeł

- poszukiwanie, porządkowanie i wybór istotnych źródeł informacji
- analiza, porównywanie, uogólnianie, ocena zgromadzonego materiału
- korzystanie z mediów
- umiejętność oceny przydatności zgromadzonych materiałów

Zeszyt przedmiotowy

- kompletność, systematyczność prowadzenia notatek
- sposób udzielania odpowiedzi na pytania, formułowania wniosków
- czytelność i estetyka pisma
- poprawność językowa

Wypowiedź ustna

- zawartość rzeczowa
- wyrażanie sądów, uzasadnianie
- formułowanie argumentów i ich porządkowanie
- płynność, spójność wypowiedzi, logiczny układ treści
- kształtowanie wypowiedzi w zależności od jej celu i sytuacji komunikacyjnej
- bogactwo słownictwa
- poprawność językowa
- sugestywność wypowiedzi (środki werbalne i pozawerbalne)

Analiza przekazów medialnych

- określanie tematyki dzieła (elementów, konwencji gatunkowej)
- dostrzeganie problemów stawianych przez utwór, odczytywanie jego intencji
- dostrzeganie związku między kategoriami estetycznymi istniejącymi w utworze (piękno, brzydota, patos, liryzm, ironia...) a oddziaływaniem na odbiorcę
- wyjaśnianie (na przykładach) sposobu konstruowania obrazu (filmowego, literackiego, graficznego...); warstwy informacyjnej, symbolicznej, estetycznej, perswazyjnej
- analiza dzieł, uwzględniająca posługiwanie się odpowiednim aparatem naukowym (język, tworzywo, funkcje przekazów medialnych)
- uzasadnianie zastosowania określonych technik

Wypracowanie

- zgodność treści pracy z tematem
- sposób rozwinięcia tematu
- zakres i poprawność wykorzystanego materiału
- argumentowanie, omówienie przykładów, wnioskowanie
- respektowanie zasad kompozycyjnych
- zastosowanie właściwej formy wypowiedzi
- estetyka pracy
- bogactwo słownictwa
- poprawność językowa
- poprawność ortograficzna i interpunkcyjna

V. SPOSÓB WYSTAWIENIA OCENY SEMESTRALNEJ/ KOŃCOWOROCZNEJ

Ocena semestralna z języka polskiego jest wystawiana jako średnia ważona. Poszczególnym formom aktywności ucznia przyporządkowane są następujące wagi:

forma podlegająca ocenie	waga
praca klasowa:	
• wypracowanie klasowe	3
• test z czytania ze zrozumieniem	3

· sprawdzian / test sumujący	3
sprawdzian/test z mniejszej partii materiału	2
symulacja maturalna	3
plan, konspekt wystąpienia	2
zadanie domowe – wypracowanie, praca z tekstem, karta pracy	2
krótsze zadanie domowe (np. przygotowanie do lekcji, notatka z użyciem terminów)	1
dotatkowe zadanie domowe, zlecone przez nauczyciela	2
kartkówka	1
recytacja	1
odpowieź	2
zeszyt przedmiotowy	1
praca na lekcji (praca w grupach, synteza, aktywność, udział w dyskusji, prezentacja pracy grupowej itp.)	1
projekt	2
wykonanie pomocy dydaktycznych	1
udział w konkursach	1
udział w olimpiadzie	3

Przedziały procentowe obowiązujące przy wystawianiu oceny semestralnej lub rocznej.

Przedziały procentowe obowiązujące przy wystawianiu oceny semestralnej lub rocznej	
OCENA	PROGI
Celujący	powyżej 5,30
Bardzo dobry	4,60 – 5,29
Dobry	3,60 – 4,59
Dostateczny	2,60 – 3,59
Dopuszczający	1,70 – 2,59
Niedostateczny	1,00 – 1,69

Średnia ważona z I semestru jest kryterium wyjściowym do wystawienia oceny śródrocznej, a średnia arytmetyczna ze średnich ważonych z I i II semestru jest kryterium wyjściowym do wystawienia oceny rocznej, jednakże nauczyciel może wystawić inną ocenę niższą lub wyższą w zależności od czynników określonych w PZO oraz w zależności od stosunku ucznia do przedmiotu, m.in. od postępów i systematyczności ucznia, zaliczenia wszystkich wymaganych form sprawdzenia wiadomości i umiejętności/ wykonania zadanych prac

domowych oraz od obecności na lekcjach (frekwencja min.80%, usprawiedliwienie nieobecności w terminie) i udziału w zalecanych zajęciach wyrównawczych.

Sposób przeliczania punktów na oceny według progów procentowych:

0-35% – niedostateczny (1)
36-39% – niedostateczny plus (1+)
40-43% – dopuszczający minus (2-)
44-47% – dopuszczający (2) 48-
50% – dopuszczający plus (2+) 51-
55% – dostateczny minus (3-) 56-
64% – dostateczny (3)
65-70% – dostateczny plus (3+)
71-75% – dobry minus (4-) 76-
80% – dobry (4)
81-85% – dobry plus (4+)
86-89% – bardzo dobry minus (5-)
90-93% – bardzo dobry (5) 94-
96% – bardzo dobry plus (5+) 97-
98% – celujący minus (6-) 99-
100% – celujący (6)

Sposób przeliczania punktów na oceny z poprawy form pisemnych według progów procentowych:

0-39% – niedostateczny (1) 40-
43% – niedostateczny plus (1+)
44-47% – dopuszczający minus (2-)
48-50% – dopuszczający (2) 51-
55% – dopuszczający plus (2+) 56-
64% – dostateczny minus (3-) 65-
70% – dostateczny (3)
71-75% – dostateczny plus (3+)
76-80% – dobry minus (4-) 81-
85% – dobry (4)
86-89% – dobry plus (4+)
90-93% – bardzo dobry minus (5-)
94-96% – bardzo dobry (5) 97-
98% – bardzo dobry plus (5+) 99%
– celujący minus (6-)
100% – celujący (6)

W przypadku oceny prac pisemnych i ustnych, doskonalących przygotowanie ucznia do matury, stosowane są punktacja i kryteria egzaminacyjne.

VI. ZASADY OCENIANIA UCZNIĄ ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI

1. Uczniowie posiadający opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się oraz uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego są oceniani z uwzględnieniem zaleceń poradni.
2. Nauczyciel dostosowuje wymagania do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się.
3. W stosunku do wszystkich uczniów posiadających dysfunkcję zastosowane zostaną zasady wzmacniania poczucia własnej wartości, bezpieczeństwa, motywowania do pracy i doceniania małych sukcesów.

Rodzaje dysfunkcji:

- **Dysgrafia**, związana z nieestetycznym, nieczytelnym pismem.

Dostosowanie wymagań będzie dotyczyło formy zapisu. Wymagania merytoryczne co do oceny pracy pisemnej powinny być ogólne, takie same jak dla innych uczniów, natomiast sprawdzenie pracy może być niekonwencjonalne. Np. jeśli nauczyciel nie może odczytać pracy ucznia, może go poprosić, aby uczynił to sam. Może też skłaniać ucznia do pisania drukowanymi literami lub w wersji elektronicznej. Nie oceniamy czytelności, estetyki wykonanych prac, a jedynie ich poprawność.

- **Dysortografia**, czyli nasilenie popełnianych błędów w zakresie poprawności zapisu (interpunkcyjnej i ortograficznej).

Dostosowanie wymagań dotyczących zapisu.

Inne kryteria oceny dyktand, wypracowań; ocena strony merytorycznej i stylistycznej tekstu z pominięciem kryterium poprawności zapisu.

- **Inne rodzaje dysfunkcji** – ocenianie zgodnie ze wskazaniem poradni.

VIII. EWALUACJA SYSTEMU

Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego będzie ustawicznie monitorowany przez nauczyciela, uczniów i rodziców. Pod koniec roku szkolnego odbędzie się dyskusja z uczniami na temat wdrażanego projektu. Wyniki analizy posłużą do wprowadzenia ewentualnych zmian, uzupełnień, które na bieżąco będą podawane do wiadomości wszystkim zainteresowanym.

Formy ewaluacji:

- pośrednie – analiza poziomu wykonania zadań (wypracowania, notatki, projekty, plakaty, kartkówki, sprawdziany);
- bezpośrednie – obserwacja postępów ucznia (jak wykonuje zadania, jak radzi sobie z różnymi źródłami informacji, jak zachowuje się w muzeum, teatrze, jak radzi sobie w pracy projektowej, jak radzi sobie w pracy w grupie).

Dwie strategie ewaluacji:

1. formatywna, kształtująca (w trakcie procesu dydaktycznego; w bieżącym ocenianiu)
2. konkluzyjna, sumująca (skoncentrowana na ocenie rezultatów, efektów końcowych procesu dydaktycznego).